Autor: mgr Aleksandra Swałek
Promotor: prof. dr hab. Izabella Steinerowska-Streb
Promotor pomocniczy: dr Martyna Wronka-Pośpiech
Temat: Innowacje ekologiczne w polskich szpitalach publicznych i ich determinanty

STRESZCZENIE

Rozprawa doktorska pt. „Innowacje ekologiczne w polskich szpitalach publicznych i ich determinanty" dotyczy innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych w Polsce oraz czynników, które oddziałują na ich wdrażanie. W podjętym postępowaniu badawczym cel teoretyczny stanowiło zebranie i uporządkowanie wiedzy na temat innowacji ekologicznych oraz wiedzy dotyczącej czynników oddziałujących na powstawanie i wprowadzanie innowacji ekologicznych w organizacjach. Ponadto cel teoretyczny pracy obejmował zebranie i uporządkowanie wiedzy na temat szpitali publicznych w Polsce jako organizacji wdrażających innowacje ekologiczne. Cele empiryczne w podjętym badaniu były następujące:

C1: Rozpoznanie innowacji ekologicznych wdrażanych w szpitalach publicznych w Polsce.

C2: Identyfikacja podobieństw i różnic w innowacjach ekologicznych wdrażanych w polskich szpitalach publicznych o różnym zasięgu realizowanych świadczeń szpitalnych.

C3: Rozpoznanie podobieństw i różnic w innowacjach ekologicznych wdrażanych w polskich szpitalach publicznych o różnej efektywności ekonomicznej.

C4: Rozpoznanie czynników sprzyjających wdrażaniu innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych w Polsce.

C5: Identyfikacja czynników hamujących wdrażanie innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych w Polsce.

C6: Rozpoznanie podobieństw i różnic w czynnikach oddziałujących na wdrażanie innowacji ekologicznych w polskich szpitalach publicznych o różnym zasięgu realizowanych świadczeń szpitalnych.

C7: Rozpoznanie podobieństw i różnic w czynnikach oddziałujących na wdrażanie innowacji ekologicznych w polskich szpitalach publicznych o różnej efektywności ekonomicznej.

Celem utylitarnym pracy było sformułowanie rekomendacji dla menedżerów szpitali publicznych dotyczących wdrażania innowacji ekologicznych. Ponadto cel utylitarny pracy

obejmował opracowanie rekomendacji w zakresie wsparcia wdrażania innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych dla podmiotów polityki publicznej tworzących uwarunkowania, w których funkcjonują szpitale publiczne.

Wyznaczone cele empiryczne osiągnięto poprzez badanie jakościowe. Zastosowano wielokrotne studium przypadku. W ramach studiów przypadków zastosowano obserwację bezpośrednią, wywiady pogłębione oraz analizę dokumentów zastanych dotyczących funkcjonowania szpitali.

Wyniki przeprowadzonego badania pozwoliły zidentyfikować trzy rodzaje innowacji ekologicznych: innowacje redukujące zużycie energii oraz emisję CO_2 i spalin, innowacje ograniczające zużycie środków, materiałów oraz ilość odpadów, a także innowacje poprawiające mikroklimat w otoczeniu szpitala. W szpitalach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich zidentyfikowano innowacje należące do dwóch pierwszych rodzajów, natomiast innowacje poprawiające mikroklimat w otoczeniu szpitala występowały w szpitalach regionalnych i ogólnopolskich, a nie zidentyfikowano ich w szpitalach lokalnych. W szpitalach o niskiej, umiarkowanej i wysokiej efektywności ekonomicznej występowały wszystkie trzy rodzaje innowacji ekologicznych. Różnice dotyczyły natomiast poszczególnych innowacji ekologicznych występujących w ich obrębie, np. innowacje w systemie zakupów i zaopatrzenia zidentyfikowano jedynie w szpitalach o wysokiej efektywności ekonomicznej.

Wyniki badania pozwoliły również rozpoznać czynniki sprzyjające wdrażaniu innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych oraz hamujące ich wdrażanie. Do czynników sprzyjających należą m.in. czynniki zewnętrzne, takie jak dostępność zewnętrznych instrumentów finansowania oraz doradztwo i wsparcie eksperckie, a także czynniki wewnętrzne, w tym zasoby finansowe i kapitał ludzki. Natomiast czynniki, które hamują wdrażanie innowacji ekologicznych, obejmują czynniki zewnętrzne, takie jak regulacje dotyczące systemu ochrony zdrowia oraz regulacje sanitarne i epidemiologiczne, a także czynniki wewnętrzne, w tym niski poziom świadomości ekologicznej pracowników oraz ograniczone zasoby finansowe. W szpitalach lokalnych, regionalnych i ogólnopolskich podobieństwa dotyczą przede wszystkim konieczności uwzględniania wymagań prawnych, sanitarnych i epidemiologicznych oraz wymagań związanych z bezpieczeństwem pacjentów, natomiast różnice wynikają z odmiennych uwarunkowań organizacyjnych, instytucjonalnych i klinicznych. W szpitalach o różnej efektywności ekonomicznej kluczowe znaczenie mają zasoby finansowe oraz zewnętrzne instrumenty finansowania. Różnice dotyczą natomiast znaczenia poszczególnych czynników: w szpitalach o niskiej efektywności ekonomicznej szczególne znaczenie mają ograniczenia związane z zasobami finansowymi; w szpitalach

o umiarkowanej efektywności ekonomicznej wyraźnie ujawnia się znaczenie planowania, motywowania i kierowania; w szpitalach o wysokiej efektywności ekonomicznej szczególną rolę odgrywają kierowanie, organizowanie, kontrolowanie, zasoby informacyjne oraz współpraca i wymiana dobrych praktyk.

Na podstawie wniosków wynikających z przeprowadzonego badania empirycznego sformułowano rekomendacje dla menedżerów szpitali publicznych dotyczące wdrażania innowacji ekologicznych. Ponadto sformułowano rekomendacje w zakresie wspierania wdrażania innowacji ekologicznych w szpitalach publicznych dla podmiotów polityki publicznej. Tym samym zrealizowano przyjęty cel utylitarny rozprawy.

Słowa kluczowe: innowacje ekologiczne, determinanty innowacji ekologicznych, innowacje w szpitalach publicznych, szpitale publiczne, system ochrony zdrowia, wielokrotne studium przypadku.